

5.10 DALŠÍ TÉMATA VE VÝUCE

Výuka na ZŠ by měla směřovat k všestranné přípravě žáka pro budoucí život. Proto nelze chápat a vyučovat jednotlivé předměty oborově izolovaně, ale je nutné podporovat mezipředmětové vazby a začleňovat do výuky i témata přesahující, oborově nevymezená, neohraničená. Proto jsou dlouhodobě povinnou součástí ŠVP Průřezová témata, která svým pojetím reprezentují aktuální okruhy současného světa.

Podobný „nadpředmětový“ potenciál mají nová témata, která se stala povinnou složkou ŠVP od školního roku 2013/2014. Jde vesměs o problematiku, která již v minulosti byla součástí výuky a do jisté míry i původního ŠVP - nyní je však vymezena pevnějším rámcem a naplňování jednotlivých témat vychází z revize RVP ZV 2013 a RVP ZV 2016. Ve výuce se realizují tato témata:

- Dopravní výchova
- Finanční gramotnost
- Korupce
- Obrana vlasti
- Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- Rodinná a sexuální výchova

Výuka výše uvedených témat je v ŠVP realizována několika způsoby:

- integrací do předmětů
- včleněním do běžného života školy (např. jako součást školního řádu, poučení o bezpečnosti apod.)
- projekty (samostatné projekty, např. Dopravní výchova, a jako součást dalších projektů)

Při zpracování témat do ŠVP a jejich realizaci ve výuce vycházíme z:

- platného RVP ZV
- doporučených metodických materiálů, např. vydávaných ministerstvy (dopravy; vnitra; obrany; školství, mládeže a tělovýchovy)
- vlastních návrhů, jak obohacovat výuku

Obecná východiska i konkrétní začlenění každého ze šesti témat do výuky je patrné z následujících přehledových tabulek v jednotlivých podkapitolách. Pro přehlednost jsou u každého tématu uvedeny veškeré naplňované výstupy, učivo, činnosti a další doplňující informace s poznámkami, které s daným tématem souvisejí. Východiskem pro zpracování jednotlivých témat byly údaje z konkrétních předmětů a oborů (očekávané výstupy a učivo, konkretizované výstupy a konkretizované učivo) a aktualizovaný RVP ZV (2013). Další informace (výstupy a učivo) lze dále dohledat i v kapitole UČEBNÍ OSNOVY, především v předmětu Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Přírodopis aj. Tabulky přinášejí celkový praktický přehledový průřez, který poukazuje na komplexní prolínání tématu vyučovacími předměty.

Realizace témat ve výuce u žáků se SVP a žáků se stupněm podpory:

Začlenění nových témat formou projektů, včleněním do života školy i integrací do předmětů vybízí k uplatňování širokého spektra metod, postupů a forem výuky. Případná úprava aktivit u žáků se SVP (a přiznaným stupněm podpory) vychází stejně jako v celkovém výukovém procesu z doporučení v PLPP či IVP. Volíme v souladu s doporučeními školského poradenského pracoviště nebo školského poradenského zařízení takový způsob, který je pro práci těchto žáků optimální.

5.10.1 DOPRAVNÍ VÝCHOVA

5.10.1.1 Charakteristika, hlavní východiska a cíle DV ve výuce:

Základním smyslem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 1. stupni ZŠ je zajistit pro žáky příležitost poznat, pochopit a přijmout faktickou i etickou stránku bezpečnosti v silničním provozu. Základním cílem zařazení dopravní výchovy do výuky je získání vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, přijetí etických norem chování, rozvoj klíčových kompetencí žáka s důrazem na rozvoj komunikace, sounáležitosti, úcty ke zdraví, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i zdraví jiných. Dále jde o výchovu k toleranci a ohleduplnosti k ostatním. Dopravní výchova by měla mít kladný dopad na celoživotní učení dětí a vést následně ke snížení nehodovosti a rizikových situací v silničním provozu.

Základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupeň ZŠ je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování. Dále pak rozvoj životních kompetencí pedagogů, jejich další vzdělávání, výměna zkušeností, jejich cílené působení i mimo rámec ZŠ – vůči rodičům a veřejnosti v lokalitě školy. Cílem začlenění dopravní výchovy do výchovně-vzdělávacího procesu na 2. stupni ZŠ je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni ZŠ. Dále rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku problematiky. Položit základy pro utváření vztahů mezi účastníky silničního provozu, orientaci v nich a pěstování správných reakcí, vedoucích k bezpečnosti vlastní i okolí, rozvíjet základy první předlékařské pomoci a připravit žáky na získání řídičského oprávnění pro malé motocykly a další skupiny. Rozvíjet klíčové kompetence s důrazem na úctu ke zdraví, k odpovědnému chování a odpovědnosti za své zdraví, k toleranci a ohleduplnosti k ostatním a na svoji bezpečnost.

Snažíme se začleňovat DV do každodenního života školy. Zaměstnanci školy dbají na preventivní působení – jdou žákům příkladem ve svém jednání a chování, a to jak při výuce ve škole, tak při všech školních a mimoškolních aktivitách. Témata DV prostupují širokou škálou předmětů, a to od předmětů naukových po předměty výchovné. Náměty z DV jsou do výuky zařazovány průběžně a pravidelně, učitelé však začleňují DV i dle aktuálních podmínek, potřeb a situací, i mimo vlastní vyučovací hodiny. Témata DV integrujeme do předmětů, v souvislosti s naplňováním průřezových témat rovněž realizujeme projekt s dopravní tematikou.

Na 1. stupni sehrává viditelnou roli ve výchovném působení v oblasti dopravní výchovy školní družina. Mnohé aktivity se odehrávají na hřišti, dětské skupiny se zúčastňují vycházek v okolí školy i delších výletů, a tak jsou již u nejmenších žáků přirozeně upevňovány zásady bezpečného pohybu v roli účastníků silničního provozu.

Při všech školních a mimoškolních akcích mimo budovu školy bezvýhradně dbáme na striktní dodržování pravidel silničního provozu, jdeme žákům příkladem. S dopravní výchovou se dále nepřímo pojí příležitostně zájmové poznávací cyklovýlety do okolí našeho města (na 2. stupni), kde mají žáci mj. možnost prohlubovat svou znalost a dovednost bezpečného pohybu po cyklotrasách, cyklostezkách, v přírodě i ve městě při použití předepsané cyklistické výstroje a výstroje.

Jelikož současná doba nabízí široké možnosti trávení volného času, nachází se i v dopravní výchově prostor pro poučení při využívání dalších oblíbených sportovních potřeb – in-line bruslí, koloběžek atd.

Cíle DV v základním vzdělávání:

Uvedené cíle jsou orientační, témata dopravní výchovy se prolínají celou povinnou školní docházkou a mohou být do výuky začleňována nejen podle plánů, ale i dle aktuálních potřeb.

<ul style="list-style-type: none">
Seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu; položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování; poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu
<ul style="list-style-type: none">
Vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu
<ul style="list-style-type: none">
Rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování; uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce
<ul style="list-style-type: none">
Být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; hledat řešení krizových situací; zejména v roli cyklisty; vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu
<ul style="list-style-type: none">
Upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu –chodce i cyklisty; poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je, učit se bezpečnému chování i v krizových situacích; seznámit se s první předlékařskou pomocí
<ul style="list-style-type: none">
Dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce; rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; zabývat se zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce a chování ostatních
<ul style="list-style-type: none">
Dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, zejména v roli cyklisty; rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma; soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince; rozvíjet zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu; zvládat svoje vlastní reakce agresivitu i reakce na chování ostatních
<ul style="list-style-type: none">
Pochopit pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizika a důležitost tématu; odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování; zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně; naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních; poznat další zásady první předlékařské pomoci; dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat
<ul style="list-style-type: none">
Pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat rychle a správně vyhodnotit situaci a vyvodit závěry; naučit se potlačit svoji agresivitu a zvládnout agresivitu ostatních; poznat zásady první předlékařské pomoci a seznámit se s legislativou v oboru silničního provozu; pochopit důležitost tématu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu i možná rizika; uplatňovat v praxi nejdůležitější prvky témat

5.10.1.2 Očekávané výstupy DV

1. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici
- bezpečně překoná silnic
- rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru
- v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem
- rozezná a používá bezpečnou cestu do školy

Učivo:

- **Silniční provoz** - kdo je účastník silničního provozu - chodec, cyklista, dopravní prostředky; pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)
- **Chodník** - na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku)
- **Silnice** - na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky)
- **Místo pro hru** - kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)
- **Přecházení** - přecházení silnice bez přechodu, přecházení silnice po přechodu
- **Cestování** - jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

2. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy)
rozeznává vybrané značky pro chodce
bezpečně překoná silnici se světelnými signály
rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru
v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky
rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace “sám domů”

uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

Učivo:

škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
obec (místo), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce

Silniční provoz

Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky)

Chodník a stezka pro chodce

Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách)

Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen)

Silnice

Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky)

Krajnice a její nástrahy

Místo pro hru

Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře)

Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)

Přecházení

Přecházení silnice bez přechodu

Přecházení silnice po přechodu

Přecházení silnice po přechodu se světelnými signály

Cestování

Jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zadržné systémy, výstup a nástup)

Cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy)

Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích

3. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP
- používá reflexní doplňky a zná jejich dopad
- v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně

- rozeznává vybrané značky
- bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy
- ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je
- v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách
- rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

Učivo:

- Na chodníku - pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku), kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.), nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách), značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen)
- Silnice - pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, Vidět a být viděn – reflexní doplňky), nebezpečí na silnici, značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice)
- Místo pro hru – silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa pro hru; hřiště a cesta na něj; obytná zóna a její pravidla; na čem se ještě jezdí – in-line brusle, skateboard, koloběžka; přilba a chrániče)
- Přecházení - přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice po přechodu se světelnými signály; přecházení mezi zaparkovanými vozy; přecházení po přechodu s jízdním kolem
- Cestování autem - pravidla chování na parkovišti; nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání
- Cesta dopravními prostředky - druhy dopravních prostředků a jejich specifika; pravidla chování na zastávce
- Cesta do školy - bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace; tísňová volání

4. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě
- zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole
- (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty
- vybere bezpečné místo pro pohyb na kole
- jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola
- rozeznává vybrané značky
- naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty

- v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci

Učivo:

Cyklista

- Výbava jízdního kola a cyklisty - povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití; reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu); odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Způsob jízdy na jízdním kole - technika jízdy; přeprava zavazadel
- Bezpečná cesta - místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna)
- Cyklista na silnici - problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek); Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění; vedení kola, vyjíždění do silnice; přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu; kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře); značky
- Cyklista na křižovatce - druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování); vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Rodinný cyklistický výlet - plánování trasy a výbava na cestu; cyklista v dopravních prostředcích; způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu)
- V ohrožení - zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)

5. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty
- rozeznává další dopravní značky
- poznává vztahy účastníků silničního provozu
- odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci
- zná ohleduplné chování a osvojuje si ho
- snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu
- vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista

Učivo:

- **Na chodníku** (shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Výbava jízdního kola a cyklisty** (potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty, odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Chodec a cyklista na silnici** (shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici; pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce; pravidla jízdy za snížené viditelnosti; základní pravidla bezpečné jízdy na silnici; pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- **Bezpečná jízda** (pravidla a technika jízdy po stezkách a mimo silnici)
- **Cyklista na křižovatce** (pravidla pro bezpečné překonání křižovatky; vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Volný čas a sportovní aktivity** (druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel - vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce)
- **Přecházení silnice** (shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj - vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Cesta dopravními prostředky** (shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky; pravidla při jízdě autem, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy)
- **Prázdniny** (zásady bezpečného chování v době volna a cestování - specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)
- **Nebezpečí** (krizové situace - možnosti, jejich řešení, důležitá spojení)

6. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák

- Ovládá pravidla bezpečného silničního provozu
- Chová se bezpečně v dopravních prostředcích
- Dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání
- Rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- Posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu
- Vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce

Učivo v RVP:

Chodec

- **Na chodníku**
- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Chodec a cyklista na silnici**

- Pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze jednotlivce po silnici a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Volný čas a sportovní aktivity**
- Volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce)
- **Přecházení křižovatky**
- Pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonávání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie)
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- **Cesta dopravními prostředky**
- Pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy)
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

7. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí
- chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu
- odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích)
- poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích)
- rozlišuje další dopravní značky a jejich význam
- vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty

Učivo v RVP:

Cyklista

- **Výbava jízdního kola a cyklisty**
- Výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu)
- Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu)
- **Bezpečná jízda**

- Technika jízdy a její pravidla mimo silnici
- **Cyklista na silnici**
- Pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek)
- **Cyklista na křižovatce**
- Pravidla pro bezpečné překonání křižovatky
- Vztahy mezi účastníky silničního provozu
- Křižovatka řízená příslušníkem policie
- **Prázdniny**
- Zásady bezpečného chování v době volna a při cestování
- Specifika lokality ZŠ, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna
- **Krizové situace**
- Možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola)
- Nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata

8. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- vysvětlí souvislosti celkového chování člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě
- charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti
- vymezení propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života

Učivo v RVP:

Etika v silničním provozu

- **Chodec**
- Role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky chodců a ukázka legislativy
- **Cyklista**

- Role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu)
- Přestupky cyklistů a ukázka legislativy
- **Dopravní značky**
- Odpovídající značky pro jednotlivá témata
- Přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu

9. ročník

Výstupy z RVP a metodických materiálů pro celý ročník:

Žák:

- používá své znalosti a dovednosti v praxi
- orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava
- interpretuje význam pojmů a problematiku bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu
- chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace
- analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování
- aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu
- aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti
- vyřeší testy “řidičský průkaz nanečisto”

Učivo:

Na vlastní kůži

- **Chodec**
- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity
- **Cyklista**
- Zážitkové lekce, projekty a další aktivity
- **Poskytnutí první předlékařské pomoci**
- Spolupráce s odborníky
- Návštěva centra záchranářů
- **Můj první řidičák**
- Zopakování a upevnování znalostí a dovedností
- Znalostní testy, závěrečná zkouška

5.10.1.3 Vzdělávací obsah DV

1. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná základní zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v okolí školy i sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště)	Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky
Vyznačí a popíše cestu na určené místo a je schopen rozlišit možná dopravní nebezpečí v nejbližším okolí	Jsem školák, škola Silniční provoz Bezpečný příchod do školy a ze školy, dopravní značky, signalizace Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)	Pk	Možné začlenění témat DV dle okolností a aktuálních příležitostí, např. v těchto předmětech: Čj, Vv, Pč
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Chodník Na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) Osvojování vhodných forem chování ke spolužákům i dospělým, kamarádům, cizím i neznámým lidem		
Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	Moje rodina Rodinné prostředí, společné činnosti, život rodiny Silnice		
V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici	Místo pro hru		
Bezpečně překoná silnici			
Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru			
Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví			
Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných			

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
<p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě</p> <p>Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu</p> <p>V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem</p> <p>Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p> <p>Aplikuje první pomoc při lehkém poranění a bezpečně se chová v silničním provozu</p> <p>Rozeznává základní dopravní značky</p>	<p>Kde si hrát, vhodná a nevhodná místa ke hře</p> <p>Práce a volný čas Vhodné trávení volného času, první pomoc při úrazu, volání na tísňovou linku</p> <p>Věci a činnosti kolem nás Cestování – pozorování světa kolem nás, druhy dopravních prostředků</p> <p>Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)</p>		
	Začíná škola (sloh - vyprávění, popis cesty do školy)	Čj	

2. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná základní zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v okolí školy i sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště)	Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	<p>Vycházka</p> <p>Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy</p>

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí a popíše cestu na určené místo a je schopen rozlišit možná dopravní nebezpečí v nejbližším okolí Orientuje se v dopravních prostředcích	Cesta do školy Bezpečná cesta do školy a zpět, základní dopravní značky, signalizace, činnost chodce, dopravní prostředky	Pk	Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Projekt
	Začíná škola (sloh - vyprávění, popis cesty do školy)	Čj	
	Dopravní prostředky – kolorovaná kresba	Vv	
	Modely dopravních značek	Pč	
Uplatňuje poznatky o možných nebezpečích při setkání s neznámými lidmi	Ochrana před nebezpečnými lidmi, šikana	Pk	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků	Lidské vztahy (multikulturní výchova)	Pk	
	Kresba spolužáka Kresba nových přátel z dovolené	Vv	

3. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Jednoduchý plán okolí školy a bydliště Dopravní situace a riziková místa v okolí školy a bydliště Přecházení komunikace, přechod pro chodce Bezpečný přesun po komunikacích (skupina a jednotlivec)	Pk, Vv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda - Policie ČR

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Nacvičuje modelové situace v dopravní výchově	Přecházení silnice po přechodu, bez přechodu a se světelnými signály Zásady správná chůze po chodníku Základní dopravní značky	Tv, Čj, Vv	
Učí se vyhodnotit nebezpečnou dopravní situaci, umí zavolat první pomoc	Předcházení nebezpečným situacím Číslo tísňového volání	Pk	Beseda se záchranáři
Posuzuje vliv dopravy na životní prostředí	Parkoviště (vhodnost jejich umístění) Rušné komunikace v okolí školy	Pk	Beseda se zástupci města

4. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Ošetří drobné a střední poranění a přivolá lékařskou pomoc.	Péče o zdraví - poranění, zlomenina, základní životní funkce, bezvědomí, dech, tep, krvácení, šok Obsah lékárničky	Přv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Soutěž první pomoci
Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	Dopravní hřiště Vybava jízdního kola, vybava cyklisty, dopravní značky, praktické plnění úkolů	Tv	Plnění průkazu cyklisty
Zná způsob jízdy na jízdním kole.	Cyklistický výlet Jízda ve skupině	Tv	Cyklistická stezka
Provádí jednoduché pracovní postupy	Běžná údržba kola	Pč	Film

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Výtvarně interpretuje dopravní tematiku.	Integrovaný bezpečnostní systém	Vv	Dle okolností návštěva výstavy Den se záchranáři
Uplatňuje pravidla bezpečnosti v silničním provozu, zná dopravní značky.	Slohový výcvik Psaní Čtení Dramatizace	ČJ	Krátká scénka - dramatizace
Prokazuje základní orientaci v mapách a pláncích	Plánování trasy výletu Bezpečná cesta do školy	Vl	Výstavka

5. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
<p>Dodržuje zásady bezpečného pohybu v silničním provozu, dbá pokynů dospělých</p> <p>Uvědomuje si potřebnost dodržování pravidel, vnímá role jednotlivých účastníků silničního provozu (chodec, cyklista, cestující ...)</p> <p>Dbá na vlastní bezpečnost i na bezpečí druhých ve svém okolí</p>	<p>Bezpečné přesuny na sportoviště, pravidla pohybu po chodníku, bezpečné přecházení vozovky</p> <p>Pohybové hry – např. hra „Na křižovatku“ (jízda vpravo a vlevo a vyhýbání na křižovatce)</p> <p>Cvičení v přírodě</p>	Tv	<p>Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu a roli účastníka silničního provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy</p> <p>Průběžné prohlubování a rozšiřování poznatků z DV z předchozích ročníků</p> <p>Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem</p> <p>Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky</p> <p>Využívání pracovních sešitů Dopravní výchova poskytnutých BESIPem</p>
Na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)	První pomoc	Přv	Duben – Měsíc bezpečnosti na silnicích – různé aktivity

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Kontroluje vlastní písemný projev v textu k zadanému tématu Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení k zadanému tématu	Mluvené a psané slohové útvary (např. s tematikou prázdniny a bezpečnost, můj volný čas)	Čj	
Výtvarně realizuje své zážitky, zkušenosti, tvořivě i kriticky se vyjadřuje k zadanému tématu	Tematické práce (vlastní zážitky žáků – rodina a přátelé, záliby a koníčky, škola v přírodě, výlety, exkurze, profesní orientace, zážitky s knihou, dopravní výchova – např. plakáty s dopravní tematikou, projektové dny, lidské tělo, pozorování přírody, svět techniky) Postavy statické a v pohybu Kresba	Vv	

6. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu, v prostředí, kde žije, a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady pohybu po chodníku Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce Naše škola a obec	Tv Ov	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Privolá pomoc dospělých Charakterizuje mimořádné situace	Osobní bezpečí, bezpečné chování Bezpečná cesta do/ze školy a riziková místa (křižovatky, přechody pro chodce) – naše škola a obec	VkZ Ov	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Uvědomuje si nutnost dodržování pravidel silničního provozu v roli účastníka silničního provozu	Volný čas z hlediska dopravní bezpečnosti	VkZ	
Projevuje ochotu respektovat svobodu druhého Uvědomuje si nutnost dodržování pravidel silničního provozu v roli účastníka silničního provozu	Zásady bezpečnosti a chování v dopravních prostředcích	VkZ	

7. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví Vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu, Zná povinnou výbavu jízdního kola a zásady chování cyklisty v silničním provozu	Osobní bezpečí Nebezpečné situace, důsledky nedodržování pravidel ve sportu, silničním provozu atd. Důležitá telefonní čísla	VkZ	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

8. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou
Vybaví si odpovědné chování v situacích kolem nás, např. při ohrožení zdraví	Osobní bezpečí Hledám bezpečí (agresivita, formy agresivity, zlost, zločin, delikt, ... mimořádná událost, dopravní nehody, evakuace, transport zraněného...)	VkZ	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Záchranný systém v ČR Praktické úkoly
Popíše postupy první pomoci při běžných poraněních	Zdraví První pomoc – záchrana	Př	Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)

9. ročník

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Zná zásady bezpečného pohybu v silničním provozu a bezpečného pohybu v prostředí sportovišť (tělocvična, venkovní hřiště), seznamuje se základními postupy při vzniku úrazu	Zásady bezpečného pohybu v silničním provozu Pravidla bezpečnosti cestou na školní sportoviště, při pohybu v okolí školy a při přesunech na školní akce	Tv	Seznámení se zásadami bezpečného pohybu v silničním provozu je součástí poučení o BOZ před školními akcemi, prázdninami, státními svátky a volnem ředitele školy Žáci jsou seznámeni s traumatologickým plánem Beseda s policistou

Konkretizované výstupy (žák)	Konkretizované učivo	Předmět	Další nabídky a návrhy
Dokáže pojmenovat rizika, která jej mohou v životě potkat	Životní perspektivy	Ov	ŠIK – Školní informační kanál Účast v soutěžích s dopravní tematikou dle okolností a nabídky Využívání metodických a podpůrných materiálů BESIP a MŠMT dle okolností a nabídky (příručky, testy, audiovizuální pomůcky)
Na konkrétních příkladech dokládá důležitost osobního bezpečí Uvádí základní informace o bezpečnosti silničního provozu Poskytne první pomoc	Osobní bezpečí Úraz v silničním provozu První pomoc	VkZ	